

การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก

A Comparative Study on the Concept of Right between Thomas Hobbes and Jonh Locke

พระวรวัชรินทร์ สิริภทโท (อินวิน)

Phra Worawatcharin Siribhaddo (Inwin)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus

วิโรจน์ อินทนนท์

Viroj Inthanon
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Corresponding Author Email: Worawatcharin.inwin@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ วัตถุประสงค์ 3 ประการ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล 2) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิในทฤษฎีของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก และ 3) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของแนวคิดเรื่องสิทธิระหว่างโทมัส ฮอบส์ และจอห์น ล็อก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนสากล ได้รับการรับรองและคุ้มครองในช่วงศตวรรษที่ 18 องค์การสหประชาชาติ ได้จัดตั้งขึ้นมาเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1945 ต่อมา ได้ร่วมมือกันจัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 เนื้อหาของปฏิญญาฯ มีบัญญัติไว้ 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) สิทธิทางแพ่งและการเมือง (2) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม 2) ด้านแนวคิดเรื่องสิทธิ ทั้งฮอบส์และล็อก ได้เสนอแนวคิดเรื่องสิทธิทางธรรมชาติเอาไว้โดยฮอบส์มองว่า มนุษย์ต้องยอมสละสิทธิธรรมชาติทั้งหมดที่มีให้กับรัฐ ส่วนล็อกมองว่า มนุษย์ไม่ได้สละสิทธิทั้งหมดให้กับรัฐ แต่ให้เพียงสิทธิเสรีภาพบางส่วนเท่านั้น 3) เมื่อเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิระหว่าง ฮอบส์และล็อก พบว่า ทั้งสองคนต่างให้ความสำคัญในเรื่องของปัจเจกบุคคลเหมือนกัน แต่มีทัศนคติมุมมองในเรื่องการทำสัญญาประชาคม เพื่อสละอำนาจและสิทธิทางธรรมชาติของตนให้กับรัฐต่างกัน โดยฮอบส์มองว่า เราควรสละสิทธิของเราให้รัฐทั้งหมด ในขณะที่ล็อกมองว่า เราควรสละสิทธิที่สำคัญบางประการเท่านั้น

คำสำคัญ: ศึกษาเปรียบเทียบ, แนวคิด, โทมัส ฮอบส์, จอห์น ล็อก

Abstract

This research aims at 3 objectives: 1) to study the concept of universal right, 2) to study the concept of right in perspectives of Thomas Hobbes and Jonh Lock, and 3) to comparative analyze the sameness and the differences of the concepts of right between Thomas Hobbes and Jonh Lock. It is a qualitative research.

The results of this research were: 1) The concept of universal human rights had been accredited and protected during the 18th century. The United Nations was established on October 24, 1945, and later on, collaborated to prepare the Universal Declaration of Human Rights and was promulgated on December 10, 1948. The content of the Declaration contains 30 items having divided into two groups: (1) the Civil and Political rights and (2) the economic, social and cultural rights. 2) On the concept of rights, both Hobbs and Lock had also proposed the concept of natural rights; that is Hobbs gave the view that Human beings have to waive all their natural rights to the State, while Lock opined that human beings have not to waive all rights to the state, but gave only some rights and freedoms. 3) On comparing the concept of rights between Hobbs and Locke, it was found that both thinkers had place the same importance on the individual. But they were different on the viewpoint of the Social contract to waive all one's power and natural right to State. That is Hobbs viewed that we should waive our all rights to State, while Locke opined that we should only waive some of our important rights.

Keywords: A comparative study, Concept, Thomas Hobbes, Jonh Locke

บทนำ

นับตั้งแต่ในอดีตมนุษย์เป็นผู้ที่มีความกลัวอยู่ตลอดเวลา เช่น กลัวปรากฏการณ์ธรรมชาติ กลัวการไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน ตลอดจนกลัวความ

ตาย เป็นต้น ดังนั้น มนุษย์จึงแสวงหาหลักประกันเพื่อความมั่นคงปลอดภัยให้กับตนเอง หลักประกันดังกล่าว ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่คิดกันว่า มนุษย์ควรจะมีสิทธิอะไรบ้าง ที่มีหรือที่ได้มาโดยธรรมชาติพร้อมกับการเกิด ด้วยความเชื่อที่ว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความ มีคุณค่า มีวิถีทางแห่งการดำเนินชีวิตเป็นของตนเอง มีความสามารถในการดำรงตนอยู่ใน สภาพแวดล้อมที่ดีที่เหมาะสมอย่างสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เรียกกันว่า เป็นสิทธิ ธรรมชาติ (Natural Right) ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law) เป็นที่ยอมรับกันว่า สิทธิธรรมชาติเป็นบ่อเกิดหรือที่มาสำคัญของสิทธิมนุษยชน (Human Right) ในปัจจุบัน (อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2550: 11)

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าสิทธิธรรมชาติมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกฎหมาย ธรรมชาติ เป็นบ่อเกิดหรือที่มาของสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน หากสืบย้อนไปในประวัติศาสตร์ จะพบว่า แนวคิดเรื่องสิทธิธรรมชาติ ได้ก่อตัวขึ้นนับตั้งแต่ในสมัยกรีกและโรมัน เป็นต้นมา บรรดานักปราชญ์ในแต่ละยุคต่างมองสิทธิธรรมชาติไปในแนวทางที่ต่างกัน สิทธิธรรมชาติได้ ถูกตีความและถูกนำไปใช้ตามความเชื่อและปรัชญาของยุคสมัยนั้น ๆ ซึ่งได้มีพัฒนาการเป็น ลำดับจนมาเป็นสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน (อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2550: 28)

ในระยะแรกมนุษย์ก็คงจะไม่แตกต่างไปจากสัตว์ ซึ่งต่างก็ต้องดิ้นรนเพื่อให้มี ชีวิตอยู่รอด ต่อมาเมื่อมนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น มีการอยู่กันเป็นกลุ่ม เป็นครอบครัว เป็นชนเผ่า เป็นรัฐตามลำดับ ความไม่เป็นธรรมก็เกิดขึ้นในระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง ก่อ ให้เกิดความสับสนวุ่นวาย ความไม่สงบสุข ความเอารัดเอาเปรียบ ความขัดแย้งรุนแรงเกิด ขึ้นบางครั้งถึงขนาดเป็นการป่าเถื่อนไม่มีมนุษยธรรม มนุษย์จึงต้องการที่จะได้รับการปกป้อง ค้ำครองให้มีความปลอดภัยจนได้รับสิทธิต่าง ๆ ของคนอื่นจะพึงมี มนุษย์จึงได้พิจารณา ถึงสิทธิตามธรรมชาติ (เสนห์ จามริก, 2545: 37) สังคมโลกปัจจุบัน กระแสแห่งการเรียกร้องสิทธินี้บ่งชี้ว่ามีความหวือหวามากขึ้นเรื่อย ๆ มวลมนุษยชาติต่างพากันแสวงหาสิทธิ ซึ่ง โดยทั่วไปนั้น สิทธิ หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมที่จะอ้างหรือเรียกร้องเอาได้ (พระเทพ เวที (ประยุทธ์ ประยุตโต), 2535: 28) ถ้าหากจะให้กล่าวถึงสิทธิมนุษยชนนั้น ในทัศนะของ นักปรัชญาตะวันตก ได้มีผู้กล่าวถึงสิทธิมนุษยชนไว้มากมาย ในบรรดาปราชญ์เมธีทาง ปรัชญายุคสมัยใหม่ (The Modern Political Philosophy) และนักคิดนักต่อสู้ทางด้านสิทธิ เสรีภาพของประชาชน เช่น โทมัส ฮอบส์ รุสโซเดวิด ฮูม เป็นต้น ซึ่งมีนักปรัชญาสมัยใหม่ (The Modern Philosophy) ที่มีแนวคิดทฤษฎีทางสิทธิมนุษยชนที่โดดเด่นและน่าสนใจ คือ จอห์น ล็อก กับโทมัส ฮอบส์

โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) นักปรัชญาสังคมชาวอังกฤษ มองว่า โดยธรรมชาติมนุษย์มีความเห็นแก่ตัว มนุษย์ใช้สิทธิในการกระทำทุกอย่างตามที่ตนปรารถนา เพื่อสนองความต้องการ ความปรารถนาเหล่านี้ ทำให้เกิดการละเมิดในร่างกายของผู้อื่น เป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งรุกรานทำร้ายระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ด้วยกัน ตามภาวะนี้ทำให้มนุษย์มีสภาวะสงคราม (Thomas Hobbes, 1968: 183 - 184) ในสภาวะนี้ถือเป็นสภาวะที่อันตรายต่อชีวิตและสังคม ไม่มีความดีความชั่ว ต่างไม่มีความปลอดภัยในชีวิต ทุกคนต่างกลัวการถูกทำร้าย ความกลัวนี้เป็นเพียงพลังให้มนุษย์เข้าหาสันติภาพ ความปรารถนาในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต่อการมีชีวิตอยู่อย่างสะดวกสบาย และความหวังที่จะให้ความยุติธรรมเป็นตัวแทนนำพาสิ่งเหล่านี้มาให้และเหตุผลที่แนะนำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมเกี่ยวกับสันติภาพ ซึ่งมนุษย์อาจเข้าร่วมทำความตกลงกัน กฎเกณฑ์เหล่านี้อาจเรียกว่า กฎธรรมชาติ (Thomas Hobbes, 1968: 189)

ความกลัวนี้เอง ที่มนุษย์ต้องปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง มีการประทุษร้ายต่อกันอยู่เนือง ๆ ไม่มีอารยธรรม ไม่มีหลักประกัน ถ้าหากไม่มีอำนาจกลางมาคอยดูแลมนุษย์ก็กล้าทำร้ายกันเอง ดังนั้น การดูแลตนเองเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง มิใช่สิ่งที่น่าเกลียดหรือจะถูกมองอย่างเหยียดหยาม เพราะมนุษย์ไม่เคยปรารถนาสิ่งที่เป็นภัยในชีวิต ทุกคนต้องการสิ่งที่ดีสำหรับตนและหลีกเลี่ยงสิ่งเลว ที่เป็นเช่นนี้เพราะแรงกระตุ้นของธรรมชาติไม่ต่างไปจากแรงกระตุ้นที่ผลักดันให้คนดิ้นรนไปข้างล่าง จึงมิใช่สิ่งที่ไร้สาระหรือน่าเกลียดขัง หรือขัดกับเหตุผลที่มนุษย์จะพยายามอย่างเต็มที่ที่จะปกป้องและรักษาร่างกายและอื่น ๆ มิให้เกิดความเสียหายและความตาย (วิทย์ วิศทเวทย์, 2532: 18) ตามความคิดของฮอบส์ เพื่อให้มนุษย์เกิดความสันติสุขที่เป็นความปรารถนาที่จะอยู่รอด มนุษย์จะต้องทำตามกฎธรรมชาติ อันจะนำมาซึ่งความสันติ กฎธรรมชาติเป็นหลักการหรือกฎโดยทั่วไป ซึ่งค้นพบโดยเหตุผลซึ่งห้ามมนุษย์ทำในสิ่งที่เป็นการหายนะต่อชีวิตของเขาเองหรือห้ามทำในสิ่งซึ่งจะพวกราบเอาสิ่งที่จำเป็นในการรักษาชีวิตของเขาไป และไม่ให้ละทิ้งสิ่งที่เขาคิดว่าควรรักษาไว้ ทุกคนต้องสละเสรีภาพส่วนที่เป็นการละเมิดสิทธิผู้อื่น ส่วนที่สละนี้จะมีค่าเท่ากับสิทธิของตนก็จะไม่ถูกผู้อื่นละเมิดด้วย เท่ากับต่างคนต่างรักษาสหสิทธิของตน ต่างเป็นปัจเจกไม่สามารถควบคุมการละเมิดสิทธิดังกล่าวได้

ปัจจุบันนี้ แนวคิดของจอห์น ล็อก ในประเทศโลกเสรีได้นำมาใช้ประโยชน์ต่อระบบการเมืองการปกครองอยู่หลายประเทศด้วยกัน โดยเฉพาะในประเทศสังคมตะวันตก เขาจัดเป็นนักคิด ที่ได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมาก ซึ่งแนวคิดของล็อก ได้ใช้ทฤษฎีกฎธรรมชาติ (Natural Law Theory) เป็นพื้นฐานสำหรับทฤษฎีสหสิทธิธรรมชาติ (Natural

Rights Theory) ล็อคมีทรรศนะว่า ปัจเจกชนเป็นเจ้าของสิทธิธรรมชาติ 3 ประการ คือ สิทธิในชีวิต อิสระภาพในร่างกาย และสิทธิในทรัพย์สิน ปรัชญาของล็อคถือเป็นทางเลือกสำหรับความเหมาะสมของการปกครองแบบรัฐสภาในประเทศอังกฤษ (พระมหามหรรณพวงศ์ กวีโว (ศรีสุเมธิตานนท์), 2548: 1)

ล็อคให้ทรรศนะว่า มนุษย์จะสามารถเข้าใจกฎธรรมชาติได้ด้วยเหตุผลและประสบการณ์ การที่มนุษย์ไม่ทำร้ายกันและกันนั้น เพราะมนุษย์ต่างตระหนักด้วยเหตุผลว่า หากตนกระทำเช่นนั้นก็จะไม่ได้รับการโต้ตอบในทำนองเดียวกัน มนุษย์ในภาวะธรรมชาติ มีลักษณะ 2 ประการ ดังนี้ ประการแรก คือ ภาวะแห่งเสรีภาพซึ่งทำให้มนุษย์สามารถกระทำในสิ่งที่ตนปรารถนาภายใต้ขอบเขตจำกัดแห่งกฎธรรมชาติ และประการที่สอง คือ ภาวะแห่งการเท่าเทียมกันของทุกชีวิตที่อาศัยอยู่ ไม่มีใครมีสิทธิอำนาจ หรือขอบเขตอำนาจมากกว่ากัน แต่เท่าเทียมกันในด้านสิทธิ (กวี อิศริวรรณ, 2528: 62)

ล็อคได้มีทรรศนะว่ามนุษย์ทุกคนมีทรัพย์สินโดยสรรพสิ่งทั้งหลายที่มีอยู่ในโลกทั้งหมดเป็นของทุกคน หรือทุกคนมีกรรมสิทธิ์ส่วนตัวหรือส่วนบุคคลจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเขาได้ใช้แรงงานเคลื่อนย้ายหรือเก็บเกี่ยวสิ่งนั้น โดยเฉพาะเรื่องสัญญาประชาคม (Social contract) ล็อคมีทรรศนะว่าหมายถึง สิทธิในการจัดทำกฎหมายพร้อมด้วยบทลงโทษถึงชีวิตและโทษที่เบาบางลงไปทั้งหมด สำหรับวางระเบียบควบคุมและสงวนรักษาทรัพย์และสิทธิในการใช้พลังของประชาชน เพื่อบริหารให้เป็นไปตามกฎธรรมชาตินั้น ๆ เพื่อป้องกันจักรภพให้พ้นจากการประทุษร้ายจากภายนอกและทั้งหมดนี้ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม (เสถียร หอมขจรและคณะ, 2528: 34) สัญญาประชาคมเกิดขึ้นจากความยินยอมของทุกคนเพื่อเป็นหลักประกันสำหรับการดำรงชีพด้วยความสะดวกปลอดภัยและสันติภาพร่วมกัน รวมทั้งความมั่นคงในทรัพย์สิน สิทธิในการปฏิบัติตามสัญญาประชาคมของล็อค ในการที่รัฐบาลใช้อำนาจผิดวัตถุประสงค์หรือขัดกับเจตนารมณ์ของประชาชน ประชาชนก็มีสิทธิที่จะถอดถอนรัฐบาลได้ แม้อาจจะทำได้โดยการใช้กำลัง การล้มล้างรัฐบาลมิได้หมายถึง การสิ้นสลายของสังคมการเมือง แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารเท่านั้น (เสนห์ จามริก, 2515: 307) สิทธิธรรมชาติของล็อค ได้ให้ความสำคัญที่ปัจเจกชน โดยแยกจากรัฐหรือสังคมการเมือง ที่เป็นจุดที่มีผู้เห็นว่า ความคิดสำคัญของสิทธิมนุษยชนสมัยใหม่ ก็คือ บุคคลมีสิทธิสามารถเรียกร้องต่อสังคมหรือต่อต้านสังคมหรือรัฐได้ โดยที่สิทธินี้เป็นสิ่งที่สังคมต้องตระหนักและยอมรับว่าทุกคนมีอยู่ในฐานะที่เป็นมนุษย์

สิทธิมนุษยชน (Human Rights) ได้ปรากฏและเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย นับตั้งแต่ได้มีการก่อตั้งองค์การสหประชาชาติเป็นต้นมา เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สิทธิ

ธรรมชาติ (Natural Rights) ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law) เป็นบ่อเกิดหรือที่มาของสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน หากสืบย้อนไปในประวัติศาสตร์จะพบว่า แนวความคิดเรื่องสิทธิธรรมชาติ ได้ก่อตัวขึ้นนับตั้งแต่ในสมัยกรีกและโรมันเป็นต้นมา บรรดานักปราชญ์ในแต่ละยุคสมัยต่างมองสิทธิธรรมชาติไปในแนวทางที่แตกต่าง สิทธิธรรมชาติได้ถูกตีความและถูกนำไปใช้ตามความเชื่อและปรัชญาของยุคสมัยนั้น ๆ ซึ่งได้มีพัฒนาการลำดับจนมาเป็นสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน

ยุคสมัยใหม่เป็นช่วงระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน การค้นพบทางวิทยาศาสตร์มีผลต่อพัฒนาการของมนุษย์ ความเชื่อในเรื่องเหตุผลเข้ามาแทนที่ศรัทธา การใช้เหตุผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ทำให้อิทธิพลของศาสนาเสื่อมคลายลง มนุษย์มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น แนวความคิดเรื่องปัจเจกชนนิยมได้ก่อตัวขึ้น ในศตวรรษที่ 17 ความเชื่อในเรื่องเหตุผลของมนุษย์มีมากกว่ากฎของพระเจ้า กฎธรรมชาติเป็นเรื่องของเหตุผลในทางโลก มีไว้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของบุคคล โทมัส ฮอบส์ และจอห์น ล็อก ได้เสนอแนวความคิดเรื่องสภาวะธรรมชาติและสัญญาประชาคม เอาไว้ในยุคสมัยใหม่นี้เอง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนของ โทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนสากล เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนในทฤษฎีของโทมัส ฮอบส์ และจอห์น ล็อก นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาเปรียบเทียบถึงความเหมือนและความต่างของทั้งสองทฤษฎี ระหว่างแนวความคิดของโทมัส ฮอบส์ กับแนวคิดของจอห์น ล็อก ว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร งานวิจัยนี้จึงเป็นการหาจุดต่างและจุดร่วมของทั้งสองทฤษฎี เพื่อให้เข้าใจถึงหลักสิทธิมนุษยชนในปรัชญาตะวันตก ระหว่างแนวคิดของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อกมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถนำเสนอข้อสรุปผลการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนแก่ผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล
- 2) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิในทฤษฎีของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก
- 3) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของทั้งสองทฤษฎี ระหว่างแนวคิดของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก

ระเบียบวิธีวิจัย

1) รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ และศึกษาเปรียบเทียบ (A comparative study) ซึ่งในการศึกษาเชิงเอกสารนั้นผู้วิจัยได้ใช้เอกสารสำคัญ ดังนี้

(1) เอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ หนังสือหรือตำราเกี่ยวกับแนวคิดทางด้านปรัชญาการเมือง เรื่องสิทธิธรรมชาติ สิทธิมนุษยชน สัญญาประชาคมของโทมัส ฮอบส์ จากหนังสือ Leviathan กับจอห์น ล็อก จากหนังสือ The Second Treaties of Government

(2) เอกสารชั้นทุติยภูมิ คือ หนังสือ วารสาร บทความ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชนสากล แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนในทางปรัชญา

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และศึกษาเปรียบเทียบ (A comparative study) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

(1) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ ตำราและหนังสือของโทมัส ฮอบส์ และจอห์น ล็อก

(2) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ ตำรา วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย หนังสือเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น บทความทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารชั้นปฐมภูมิ และทุติยภูมิ มาแบ่งเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ อาทิ สิทธิมนุษยชนสากล เริ่มตั้งแต่ความหมายของสิทธิมนุษยชน วิวัฒนาการของสิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชนในกฎบัตรสหประชาชาติ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกฎหมายระหว่างประเทศ และย้อนกลับไปศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิในทฤษฎีของโทมัสฮอบส์ กับจอห์น ล็อก

3) ขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

(1) รวบรวมและเรียบเรียง ตลอดจนการจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) นำเอกสารชั้นปฐมภูมิและทุติยภูมิที่ค้นคว้ารวบรวม และเรียบเรียงมาทำการแยกแยะและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมด ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

- (3) ศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนสากล
- (4) ศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิตามธรรมชาติของโทมัส ฮอบส์
- (5) ศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิตามธรรมชาติของจอห์น ล็อก
- (6) ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก ว่าทั้งสองธรรมชาติมีความเหมือนและความแตกต่างกันอย่างไร
- (7) นำเสนอผลการศึกษาวิจัย
- (8) สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล 2) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องสิทธิในธรรมชาติของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก และ 3) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของทั้งสองธรรมชาติระหว่างแนวคิดของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก การวิจัยดังกล่าวเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และศึกษาเปรียบเทียบ (A comparative study) มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการพรรณนาความ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยไว้ ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล

คำว่า สิทธิมนุษยชน (Human Rights) หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ตั้งแต่เกิดถึงตาย เป็นสิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เป็นเองโดยธรรมชาติ โดยจะโอนสิทธิให้แก่กันไม่ได้ เพราะเป็นสิทธิที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคน โดยแบ่งสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิตามกฎหมาย คือ สิทธิที่ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิทางศีลธรรม คือ สิทธิที่อยู่ในตัวมนุษย์เอง คือ ความดีหรือมโนธรรมนั่นเอง ซึ่งในหลักมนุษยธรรมเป็นหลักธรรมที่สอนให้มนุษย์มีจิตใจเมตตาและการไม่เบียดเบียนกันเป็นหลักที่น่าสันติภาพมาสู่โลกอย่างแท้จริง

แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนสากล เป็นที่รู้จักและถูกใช้อย่างแพร่หลายนับตั้งแต่ได้มีการก่อตั้งองค์การสหประชาชาติเป็นต้นมา เอกสารทางประวัติศาสตร์ที่ได้กล่าวถึงสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของพลเมืองของอังกฤษ คำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของมนุษย์และพลเมืองของฝรั่งเศส เอกสารดังกล่าวถือเป็นหลักฐานของวิวัฒนาการสิทธิมนุษยชนที่สิทธิธรรมชาติของมนุษย์ได้รับการรับรองและคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรมในช่วงศตวรรษที่ 18 ภายหลังที่ได้มีองค์การ

สหประชาชาติเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1945 ได้มีความร่วมมือในการจัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้น และได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 จึงถือเอาทุกวันที่ 10 ธันวาคม เป็นวันสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ซึ่งเนื้อหาของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมีบัญญัติไว้ 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) สิทธิทางแพ่งและทางการเมือง ปรากฏอยู่ในข้อ 1 – 21 เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และ (2) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ปรากฏอยู่ในข้อ 22 เป็นต้นไป เป็นสิทธิที่มีมาจากกลุ่มประเทศสังคมนิยมซึ่งเน้นในเรื่องความมั่นคงของเศรษฐกิจและสังคม

ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ก็คือ จุดมุ่งหมายของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งควรได้รับสิ่งต่าง ๆ เท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนจึงเป็นแนวคิดและหลักการปฏิบัติที่เกี่ยวกับมนุษย์ที่ว่ามนุษย์นั้นมีสิทธิหรือสถานะสากล ซึ่งไม่ขึ้นอยู่กับขอบเขตของกฎหมายหรือปัจจัยท้องถิ่นอื่นใด เช่น เชื้อชาติ หรือ สัญชาติ เป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิด ซึ่งไม่สามารถจำหน่าย จ่าย โอน หรือแจกจ่ายให้กับผู้หนึ่งผู้ใดได้ สิทธิดังกล่าวนี้มีความสามารถเป็นสากลและเป็นนิรันดร์ ฉะนั้น สิทธิมนุษยชนจึงได้ถือกำเนิดขึ้นมาเพื่อประโยชน์สุข ความเสมอภาคของมวลมนุษยชาติในโลก

ตอนที่ 2 แนวคิดเรื่องสิทธิในพระคัมภีร์ของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก

โทมัส ฮอบส์ และจอห์น ล็อก เป็นนักปรัชญาร่วมสมัย จากยุคกลางเข้าสู่ตอนต้นของยุคใหม่ เป็นช่วงระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน มีการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของมนุษย์ ความเชื่อในเรื่องเหตุผลเข้ามาแทนที่เรื่องของความศรัทธา การใช้เหตุผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ทำให้อิทธิพลของศาสนาเสื่อมคลาลลง มนุษย์มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น แนวความคิดเรื่องปัจเจกชนนิยม (Individualism) ได้ก่อตัวและพัฒนาขึ้นในศตวรรษที่ 17 ความเชื่อเรื่องเหตุผลของมนุษย์มีมากกว่ากฎของพระเจ้า กฎธรรมชาติถือเป็นเรื่องของเหตุผลทางโลกที่มีไว้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของบุคคล ในยุคนี้โทมัส ฮอบส์ และจอห์น ล็อก ได้เสนอแนวความคิดเรื่องสภาวะตามธรรมชาติและสัญญาประชาคม ที่แฝงด้วยแนวคิดของสิทธิมนุษยชนเอาไว้ อธิบายสรุปได้ดังนี้

โทมัส ฮอบส์ นักปรัชญาชาวอังกฤษ ได้กล่าวถึงสภาวะตามธรรมชาติของมนุษย์ไว้ในหนังสือชื่อ Leviathan ใจความสำคัญของเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ เขาพยายามชี้ให้เห็นว่า ในสภาวะที่ยังไม่มีสังคม มนุษย์มีชีวิตที่อยู่ในธรรมชาติด้วยความหวาดกลัว เห็นแก่ตัว และชอบใช้ความรุนแรง เป็นสภาวะอนาธิปไตย ด้วยความจำเป็นเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงจากสภาวะอันเลวร้าย มนุษย์จึงได้รวมตัวกันขึ้นเป็นสังคม และทำความตกลงมอบสิทธิธรรมชาติทั้งหลายของตนให้กับรัฐเป็นผู้ควบคุมดูแล เพื่อไม่ให้เกิดสภาวะที่เป็นอนาธิปไตยได้อีก

โทมัส ฮอบส์ มองว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีความเห็นแก่ตัวและโหดร้าย สังคมมีแต่ความขัดแย้งอยู่ในสภาวะอนาธิปไตย ดังนั้น มนุษย์จึงมีความจำเป็นที่จะต้องยอมสละสิทธิธรรมชาติของตนที่มีอยู่ทั้งหมดให้กับรัฐ เพื่อที่รัฐจะได้มีอำนาจอย่างเต็มที่ในการควบคุมสภาวะธรรมชาติของมนุษย์ และเพื่อให้มนุษย์สามารถรอดพ้นจากสถานการณ์ที่เลวร้ายไปได้ โดยจำเป็นต้องให้มนุษย์ยอมสละสิทธิเสรีภาพของตนมอบให้กับรัฐ และต้องเคารพรัฐผู้รับมอบอำนาจไปจากตน ข้อตกลงดังกล่าวนี้เรียกว่า สัญญาประชาคม (Leviathan) ซึ่งจะทำให้รัฐมีอำนาจอย่างสมบูรณ์และมีอำนาจอย่างเด็ดขาด (Absolute Power)

ส่วนจอห์น ล็อก นักปรัชญาชาวอังกฤษ ได้เสนอแนวความคิดเรื่องสภาวะธรรมชาติและสัญญาประชาคม ไว้ในหนังสือ The Second Treaties of Government เนื้อหาสาระสำคัญต้องการสะท้อนให้เห็นว่า มนุษย์ในสภาวะธรรมชาตินั้นเป็นสภาวะแห่งสันติสุข ต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความเสมอภาคและเป็นอิสระ มนุษย์ย่อมมีสิทธิที่สำคัญ 3 ประการ คือ สิทธิในชีวิต สิทธิภาพ และทรัพย์สิน ภายใต้การควบคุมของกฎธรรมชาติ การล่วงละเมิดสิทธิที่มนุษย์มีอยู่ตามธรรมชาติจะถูกลงโทษโดยการแก้แค้น ทดแทนจากผู้เสียหายหรือญาติมิตรของผู้เสียหาย การลงโทษในสภาวะธรรมชาตินี้ เรียกได้ว่าเป็นความยุติธรรมส่วนตัว (Private Justice) ตามความคิดของจอห์น ล็อก สภาวะธรรมชาติของมนุษย์นั้น มนุษย์เป็นผู้ที่มีจิตใจงดงาม มีความเท่าเทียมกันและมีเสรีภาพอย่างเต็มที่ แต่สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่ขาดระเบียบทางการเมือง ขากองค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ล่วงละเมิดสิทธิธรรมชาติของผู้อื่น ดังนั้น มนุษย์จึงจำเป็นที่จะต้องเสียสละสิทธิในการบังคับใช้กฎธรรมชาติด้วยตนเอง และยินยอมที่จะอยู่ภายใต้อำนาจรัฐ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ป้องกันชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชน แต่มนุษย์ไม่ได้สละสิทธิทั้งหมดให้กับสังคม แต่ให้เพียงสิทธิเสรีภาพบางส่วนเท่านั้น เพื่อคงความผาสุกในสังคมร่วมกัน แต่ยังคงรักษาสัทธิธรรมชาติดั้งเดิมเอาไว้ รัฐจึงมีอำนาจอย่างจำกัดตามที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น หากรัฐใช้อำนาจเกินขอบเขตหรือกระทำการอันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของประชาชนภายในรัฐ ประชาชนย่อมมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะล้มล้าง และจัดตั้งรัฐบาลขึ้นใหม่ได้

ในศตวรรษที่ 18 แนวความคิดเรื่องปัจเจกชนนิยม (Individualism) ได้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวาง จุดเด่นของแนวความคิดดังกล่าวในยุคนี้ ถือว่าปัจเจกบุคคลเป็นเจ้าของสิทธิธรรมชาติ ประชาชนเป็นผู้กำหนดวิถีทางของตนเอง ผลประโยชน์ส่วนบุคคลมีความสำคัญกว่าผลประโยชน์ของสาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวม บุคคลสามารถเรียกร้องสิทธิของตนต่อรัฐ หรือสามารถต่อต้านอำนาจรัฐได้ มนุษย์มีความเสมอภาคกันภายใต้กฎหมาย ในความหมายสองประการ คือ ไม่มีความแตกต่างในเรื่องเพศชาติกำเนิด

สืฟว ตลอดจนศาสนา และเสมอภาคในโอกาสที่จะแข่งขันในการประกอบอาชีพการงาน ซึ่งนักปรัชญาชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียงอย่างฌอง ฌาค รุสโซ และมองเตสกีเออ ก็เป็นผู้ที่มีอิทธิอย่างมากต่อการแพร่หลายของแนวความคิดในเรื่องดังกล่าว

ตอนที่ ๓ เปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก” ผลการศึกษา พบว่า โทมัส ฮอบส์ และจอห์น ล็อก เป็นนักปรัชญาในยุคสมัยใหม่ ซึ่งเป็นยุคที่มีวิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก ทั้งสองได้ให้ความสำคัญในเรื่องของปัจเจกบุคคลเหมือนกัน แต่มีทัศนะมุมมองในเรื่องการทาสัญญาประชาคม เพื่อสละอำนาจและสิทธิทางธรรมชาติของตนให้กับรัฐต่างกัน โดยฮอบส์มองว่า เราควรสละสิทธิของเราให้รัฐทั้งหมด ในขณะที่ล็อกมองว่า เราควรสละสิทธิที่สำคัญบางประการเท่านั้น

ด้านแนวคิดพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนระหว่าง โทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก มีทัศนะมุมมองที่เหมือนกัน กล่าวคือ ทั้งสองคนมีทัศนะที่ว่า มนุษย์เป็นผู้ที่มีสิทธิมนุษยชนติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดเหมือนกัน

การมองธรรมชาติของมนุษย์ของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก ทั้งสองมองธรรมชาติของมนุษย์ต่างกัน กล่าวคือ โทมัสฮอบส์ มองว่าโดยธรรมชาติของมนุษย์นั้น มนุษย์เป็นผู้ที่มีความเห็นแก่ตัวและโหดร้าย สังคมที่มนุษย์อาศัยอยู่เต็มไปด้วยความขัดแย้ง ทั้งนี้ยังมีสภาวะที่เป็นอนาธิปไตย ซึ่งหมายถึง สภาวะที่ประเทศไม่มีรัฐบาลปกครอง ไร้ซึ่งกฎระเบียบทางสังคม ไม่มีกฎหมายและกฎระเบียบแบบแผนใด ๆ ทำให้สังคมเกิดความวุ่นวายสับสน จึงทำให้เกิดความวุ่นวายทางสังคมและความวุ่นวายทางการเมืองอยู่เสมอ ฮอบส์จึงแสดงทัศนะต่อไปว่า มนุษย์จำเป็นต้องสละสิทธิธรรมชาติที่มีอยู่ทั้งสิ้นให้กับรัฐ เพื่อที่รัฐจะได้มีอำนาจอย่างเต็มที่ในการควบคุมสภาวะธรรมชาติ เพื่อให้มนุษย์รอดพ้นจากสภาวะการณ์ที่เลวร้าย โดยต่างทำสัญญายอมสละสิทธิเสรีภาพของตนมอบให้กับรัฐและต้องเคารพรัฐผู้รับมอบอำนาจไปจากตน โดยมนุษย์ในสังคมต่างก็ยินยอมทำข้อตกลงดังกล่าวนี้ ซึ่งเรียกว่า “สัญญาประชาคม” (leviathan) ซึ่งก่อให้เกิดรัฐที่มีอำนาจอย่างสมบูรณ์และเด็ดขาด (Absolute Power)

ในขณะที่จอห์น ล็อก ได้เสนอแนวคิดเรื่อง “สภาวะธรรมชาติและสัญญาประชาคม” เช่นเดียวกับโทมัส ฮอบส์ แต่จอห์น ล็อก มีทัศนะมุมมองเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ที่แตกต่างกับโทมัส ฮอบส์ กล่าวคือ จอห์น ล็อก เห็นว่ามนุษย์ในสภาวะธรรมชาตินั้นเป็นสภาวะแห่งสันติสุข ต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความเสมอภาคกัน ทั้งนี้ มนุษย์มีสิทธิที่

สำคัญ 3 ประการ คือ สิทธิในชีวิต อิสระภาพ และสิทธิในทรัพย์สิน สิทธิทั้ง 3 ดังกล่าวล้วนอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎแห่งธรรมชาติ ล็อคเห็นว่า การล่วงละเมิดสิทธิที่มนุษย์มีอยู่ตามธรรมชาติ จะถูกลงโทษโดยการแก้แค้นทดแทนจากผู้เสียหายหรือญาติมิตรของผู้เสียหาย ซึ่งการลงโทษตามสภาวะธรรมชาตินี้ มีลักษณะที่เป็นความยุติธรรมส่วนตัว (Private Justice)

จอห์น ล็อค มองสภาวะธรรมชาติของมนุษย์แตกต่างไปจากโทมัส ฮอบส์ กล่าวคือ ล็อค มองสภาวะธรรมชาติของมนุษย์ว่า มนุษย์เป็นผู้ที่มีจิตใจงดงาม มีความเท่าเทียมกัน มีเสรีภาพอย่างเต็มที่ แต่สังคมเป็นสังคมที่ขาดระเบียบทางการเมือง ขาดองค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ล่วงละเมิดสิทธิธรรมชาติของผู้อื่น ดังนั้น มนุษย์จำต้องสละสิทธิในการบังคับใช้กฎหมายธรรมชาติด้วยตัวเอง และยินยอมอยู่ใต้อำนาจอธิปไตย ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ป้องกันชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชน

การทำสัญญาประชาคมตามทัศนะของจอห์น ล็อค มนุษย์ไม่ได้สละสิทธิทั้งหมดให้กับสังคมดังที่โทมัส ฮอบส์ได้กล่าวไว้ ซึ่งล็อคมองว่า มนุษย์ไม่ต้องสละสิทธิทั้งหมดให้กับสังคม แต่ควรสละเฉพาะสิทธิเสรีภาพบางส่วนเท่านั้น เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดสังคมที่สงบสุข มีความผาสุกร่วมกัน แต่ยังคงรักษาสิทธิธรรมชาติอื่นเอาไว้ ดังนั้น รัฐจึงมีอำนาจอย่างจำกัดตามที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ต่างจากที่ฮอบส์มองว่า ต้องให้อำนาจอธิปไตยอย่างเต็มที่

การที่จอห์น ล็อค มองว่า มนุษย์จำเป็นต้องสละสิทธิทั้งหมดให้กับสังคม แต่ให้สละเฉพาะสิทธิเสรีภาพบางส่วน เพื่อความสงบสุขของสังคม แต่ยังคงรักษาสิทธิธรรมชาติของมนุษย์เอาไว้ รัฐมีอำนาจอย่างจำกัดตามที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น หากรัฐใช้อำนาจเกินขอบเขตหรือเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของประชาชน ประชาชนย่อมมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะล้มล้างและจัดตั้งรัฐบาลขึ้นใหม่ได้ จากแนวคิดดังกล่าว ส่งผลให้ในศตวรรษที่ 18 แนวคิดเรื่อง “ปัจเจกชนนิยม” ได้แพร่หลายออกไป จุดเด่นของความคิดในยุคนี้ คือการมองว่าปัจเจกบุคคล คือ เจ้าของสิทธิธรรมชาติ เป็นผู้กำหนดวิถีทางของตนเอง ผลประโยชน์ส่วนบุคคลมีความสำคัญกว่าผลประโยชน์ของสาธารณะ บุคคลมีสิทธิที่จะเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ของตนต่อรัฐ หรือสามารถทำการต่อต้านอำนาจของรัฐได้ หากรัฐมีความไม่ชอบธรรม ดังนั้น มนุษย์กลุ่มที่เรียกตนเองว่าเป็นพวกปัจเจกชนนิยมจึงถือว่ามนุษย์มีความเสมอภาคกันภายใต้กฎหมายนั่นเอง

อภิปรายผล

สิทธิมนุษยชน (Human Rights) หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ตั้งแต่เกิดถึงตาย เป็นสิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เป็นเองโดยธรรมชาติ โดยจะโอนสิทธิให้แก่อีกไม่ได้ เพราะเป็นสิทธิที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคน โดยแบ่งสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิตามกฎหมาย คือ สิทธิที่ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิทางศีลธรรม คือ สิทธิที่อยู่ในตัวมนุษย์เอง คือ ความดีหรือมโนธรรมนั่นเอง ซึ่งในหลักมนุษยธรรมเป็นหลักการที่สอนให้มนุษย์มีจิตใจเมตตาและการไม่เบียดเบียนกันเป็นหลักที่นำสันติภาพมาสู่โลกอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน (กปส.), 2544 : 35) ที่ได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “สิทธิมนุษยชน” ไว้ว่า หมายถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล ที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม เช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ เป็นต้น

เมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสิทธิของโทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก พบว่า โทมัส ฮอบส์ และจอห์น ล็อก เป็นนักปรัชญาในยุคสมัยใหม่ ซึ่งเป็นยุคที่มีวิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก ทั้งสองได้ให้ความสำคัญในเรื่องของปัจเจกบุคคลเหมือนกัน แต่มีทัศนะมุมมองในเรื่องการทำสัญญาประชาคม เพื่อสละอำนาจและสิทธิทางธรรมชาติของตนให้กับรัฐต่างกัน โดยฮอบส์มองว่า เราควรสละสิทธิของเราให้รัฐทั้งหมด ในขณะที่ล็อกมองว่า เราควรสละสิทธิที่สำคัญบางประการเท่านั้น ด้านแนวคิดพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนระหว่าง โทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก มีทัศนะมุมมองที่เหมือนกัน กล่าวคือ ทั้งสองคนมีทัศนะที่ว่า มนุษย์เป็นผู้ที่มีสิทธิมนุษยชนติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดเหมือนกัน หากสืบย้อนไปในประวัติศาสตร์ จะพบว่า แนวคิดเรื่องสิทธิธรรมชาติ ได้ก่อตัวขึ้นนับตั้งแต่ในสมัยกรีกและโรมัน เป็นต้นมา บรรดานักปราชญ์ในแต่ละยุคสมัยต่างมองสิทธิธรรมชาติไปในแนวทางที่แตกต่างกัน สิทธิธรรมชาติได้ถูกตีความและถูกนำไปใช้ตามความเชื่อและปรัชญาของยุคสมัยนั้น ๆ ซึ่งได้มีพัฒนาการเป็นลำดับจนมาเป็นสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน มีการแบ่งวิวัฒนาการของสิทธิมนุษยชนออกเป็น 3 ยุคสมัย ได้แก่ ยุคคลาสสิก ยุคกลาง และยุคสมัยใหม่ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่องสิทธิในทศวรรษของนักปรัชญาตะวันตกยุคสมัยใหม่ ทั้งสองท่าน ได้แก่

โทมัส ฮอบส์ กับจอห์น ล็อก ซึ่งจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังไม่มีใครเคยศึกษาในประเด็นดังกล่าว

สรุป

แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนสากล ได้รับการรับรองและคุ้มครองในช่วงศตวรรษที่ 18 ภายหลังจากที่ได้มีองค์การสหประชาชาติเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1945 ได้มีความร่วมมือในการจัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้น และได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 เนื้อหาของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มีบัญญัติไว้ 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) สิทธิทางแพ่งและทางการเมือง (2) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ฮอบส์และล็อก เป็นนักปรัชญาร่วมสมัย ยุคสมัยใหม่ที่มีการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ ได้เสนอแนวคิดเรื่องสภาวะตามธรรมชาติและสัญญาประชาคม ที่แฝงด้วยแนวคิดสิทธิมนุษยชน โดยฮอบส์ กล่าวถึงสภาวะตามธรรมชาติของมนุษย์ ไว้ในหนังสือชื่อ Leviathan ส่วนล็อก ได้เสนอแนวคิดเรื่อง สภาวะธรรมชาติและสัญญาประชาคม ไว้ในหนังสือ The Second Treaties of Government ทั้งนี้ ฮอบส์และล็อก เป็นนักปรัชญาในยุคสมัยใหม่ ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก ทั้งสองให้ความสำคัญในเรื่องของปัจเจกบุคคลเหมือนกันแต่มีทัศนคติมุมมองในเรื่องการทำสัญญาประชาคมเพื่อสละอำนาจและสิทธิทางธรรมชาติของตนให้กับรัฐต่างกัน โดยฮอบส์มองว่าเราควรสละสิทธิของเราให้รัฐทั้งหมด ในขณะที่ล็อกมองว่า เราควรสละสิทธิที่สำคัญบางประการเท่านั้น

บรรณานุกรม

- กวี อิศริวรรณ. (2528). **ความคิดทางการเมือง**. กรุงเทพมหานคร: สยามบรรณการ.
- คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน (กปส.). (2544). **กลไกคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท (FES).
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2535). **การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย** กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาหมรรณพวงศ์ กวีโว (ศรีสุเมธิตานนท์). (2548). “การศึกษาเปรียบเทียบแนวความคิดเรื่องสิทธิของจอห์น ล็อก กับพุทธปรัชญาเถรวาท”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์**

มหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิทย์ วิศทเวทย์. (2532). **จริยศาสตร์เบื้องต้น มนุษย์กับปัญหาจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 7.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

เสถียร หอมขจรและคณะ. (2528). **ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรม 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**

เสน่ห์ จามริก (แปล). (2515). **ความคิดทางการเมือง จากเพลโตถึงปัจจุบัน.**

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสน่ห์ จามริก. (2545). **พุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.**

อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์. (2550). **สิทธิมนุษยชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.**

Thomas Hobbes. (1968). **Leviathan. Middlesex: Penguin Books Ltd.,**